

Research Paper

**The role of educational supervision in reducing teacher's deviant behaviors:
Educational optimism as a moderating variable**Esmail Kazempour ¹ , Zeinab Lajvardi ²

1- Associate Professor, Department of Education, Tonekabon Branch, Islamic Azad University, Tonekabon, Iran.

2- Graduated with a master's degree in educational management, Tonekabon Branch, Islamic Azad University, Tonekabon, Iran.

Receive: 2 October 2024**Revise:** 18 November 2024**Accept:** 5 December 2024**Published online:**

20 December 2024

Abstract

The present study aimed to investigate the relationship between educational supervision and teachers' deviant behaviors, considering the moderating role of educational optimism. The research method was descriptive-correlation. The statistical population of the study consisted of 242 teachers working in public elementary schools in Tonekabon city. 149 people were selected as a statistical sample using a stratified random sampling method. The data collection tools were the standard questionnaires of educational optimism by Baird et al. (2010), deviant behaviors by Robinson and Bennett (2000), and educational supervision by teachers by Allen and Hackett (2009). Confirmatory factor analysis was used to measure the validity of the research tool, and Cronbach's alpha coefficient was used to measure the reliability of the research tool. Data analysis was performed at two levels of descriptive and inferential statistics based on the structural equation technique using Smart PLS statistical software. The research findings showed that there is a significant relationship between educational supervision and teachers' deviant behaviors. The results of the study showed that educational optimism had a moderating role in the relationship between educational supervision and teachers' deviant behaviors.

Keywords:Educational supervision,
deviant behaviors,
educational optimism.

Please cite this article as (APA) Kazempour,E & Lajvardi,Z. (2024). The role of educational supervision in reducing teacher's deviant behaviors: Educational optimism as a moderating variable. *Journal of human resource management perspective*, 1(2), 149-161.

Sponsored by: Institute of Samamos Publications	https://www.doi.org/10.22034/jpjhrm.2024.212056	
Corresponding Author: Esmail Kazempour	https://orcid.org/0000-0001-5546-2921	
Email: kazempour.edu@gmail.com	Creative Commons: CC BY 4.0	

Extended Abstract

Introduction

In today's world, human resources are considered the most valuable asset of an organization, and the cost perspective on them is disappearing. Competent human resources are useful and rare for an organization, and they are not easily modeled, imitated, or replaced, and they lead to a sustainable competitive advantage (Shokoh & Nikpour, 2019). In an education and training organization, teachers are considered human resources and play an important role in society, because the analysis and interpretation of the factors affecting the growth and development of today's societies, whether developed or developing, shows that the effectiveness and efficiency of the educational system in any society or country significantly contributes to the growth and development of that country in all fields. On the other hand, education, as an effective and key factor in the cultural, economic, social, and political development of society, plays an effective role in the issue of education and human capital (Ghorbānzādeh kalāti et al, 2024).

The concept of deviant behavior has attracted a lot of attention in the last two decades. Deviant work behaviors are one of the most important research topics that affect organizational performance and norms. Therefore, understanding such behaviors and their relationship with work attitudes yields significant results (vaezi et al, 2016). According to social exchange theory, perceptions cause attitudes and attitudes are the basis for behavior. According to these cases, personal characteristics, perceptions, expectations, and feelings can create negative attitudes towards work and the organization, which is the external and objective factor of that behavior (Yildiz & Alpan, 2015). Deviant behaviors are a set of behaviors in which an individual or group intentionally violates or subverts the rules, policies, values, and norms of the organization in which they work (O'Connor et al, 2017).

It seems that one of the factors that can play a significant role in reducing deviant behaviors of teachers is educational supervision. Educational supervision can be defined as the transfer of knowledge from one person to another. In the educational dimension, this includes paying attention to educational aspects in the classroom and provides a better learning environment for students. The amount of attention that teachers and school administrators pay to this category provides academic feedback to students and provides a basis for their academic growth. Accordingly, teachers will strive to provide a more favorable environment for education and supervision of students' academic activities. In these circumstances, there will be a better education environment and higher academic performance for students (Latif Nejad Rudsari, 2020).

On the other hand, educational optimism as a teacher belief plays an important role in the agentic regulation of behavior. According to Bandura's social cognitive theory (1986), individuals have different beliefs based on which they can exert degrees of skill on their thoughts, actions, and feelings. Through this process, teachers actively create mental plans to face the events that occur, in other words, they have agentic behavior (Eskandari, 2020).

In view of the above, the main question of the research in question is whether there is a significant relationship between educational supervision and teachers' deviant behaviors, considering the moderating role of educational optimism?

Theoretical framework

Educational Supervision:

(Kelimenster et al, 2002) defines educational supervision and guidance as providing feedback on personal, professional and educational improvement issues in the context of teachers' experiences. (Robinson, 2000) In analyzing the concept of educational supervision and guidance, it is defined as: Supervision and guidance is an educational process in which

someone with more knowledge and skills takes responsibility for the education of another person who has less of these elements (Banks et al, 2017).

Educational optimism: The concept of optimism entered the field of psychology with Seligman's research and his theory of learned helplessness. The new structure of educational optimism, which is based on positive psychology and social cognitive theory (Bendoura, 1986), was first introduced to the field of educational psychology by (Hoy et al, 2006) (Azadi, 2016). It is among the positive beliefs of teachers and students that lead to desirable outcomes such as belonging to the school and academic achievement of students. Educational optimism is the positive belief of teachers that they can make a difference in student performance by emphasizing education and learning, trusting parents and students for their cooperation in the educational process, and believing in their own capacity and ability to overcome problems and respond to failure with flexibility and perseverance (Ahmadi Beneh Sardar, 2017).

Deviant Behaviors: The concept of deviant behavior has attracted much attention in the last two decades. Deviant work behaviors are one of the most important research topics that affect organizational performance and norms. Therefore, understanding such behaviors and their relationship to work attitudes yields significant results. Deviant behavior in the workplace has been defined as "voluntary behavior that violates organizational norms and rules." Deviant behaviors go beyond the norms, behaviors, principles, and developments acceptable in the organization (Yildiz & Alpkhan, 2015). Deviant behaviors are behaviors that contradict the accepted behaviors of the organization (based on rules, customs, and norms) that are carried out for a price such as theft, damage to facilities and equipment, mistreatment of colleagues and customers, impolite verbal behavior, gossiping, neglect of work, absenteeism, and lateness without coordination and without permission (Rahimiaghdam et al, 2024).

(Rahimiaghdam et al, 2024) in their research analyzed the relationship between electronic monitoring and deviant behaviors of employees with the moderating role of the moral climate. The results showed that electronic monitoring, along with the moral climate prevailing in the organization, reduces deviant behaviors of employees towards the organization. (Ghaasemzaadeh et al, 2023) in their research determined the components of educational supervision and guidance from the perspective of elementary teachers and its relationship with hard work and acknowledged that nine factors: attention to individual differences, emphasis on mechanical processes, emphasis on intimate relationships, appreciation of efforts, transparency, emphasis on participation, emphasis on creating motivation and facilities, and educational guidance have been identified as components of educational supervision and guidance.

Research Methodology

The present study is descriptive-correlational in nature and applied in purpose. The statistical population of the study consisted of 242 teachers working in public elementary schools in Tonekabon city (Tonekabon, Shiroud, Nasharood, Khorramabad). The sample size was calculated based on the Cochran formula as 149 people. The method of sampling was a relative stratified random sampling. The data collection tool was standard questionnaires. Confirmatory factor analysis was used to assess the validity of the research tools, and Cronbach's alpha coefficient test was used to assess the reliability of the research tools. Data analysis was performed at two levels of descriptive and inferential statistics based on the structural equation technique using the Smart PLS statistical software.

Research Findings

Descriptive statistical results showed that 58 teachers were male and 91 were female. 32 were in the age range (20-30 years), 55 were in the age range (31-40 years), 42 were in the age

range (41-50 years), and 11 were in the age range over 50 years. 63 had a bachelor's degree and 86 had a master's degree. 49 had less than 10 years of work experience, 63 had (11-20 years) of work experience, and 37 had more than 20 years of work experience. On the other hand, the highest mean was related to the educational supervision variable with a mean of (39.78) and a standard deviation of (8.508) and the lowest mean was related to the deviant behavior variable with a mean of (30.06) and a standard deviation of (8.850).

Conclusion

The results of the first hypothesis test showed that there is a significant relationship between educational supervision and the occurrence of deviant behavior of teachers.

The result is explained as follows: Robinson (2001) in analyzing the concept of educational supervision and guidance states that supervision and guidance is an educational process in which someone who has more knowledge and skills takes responsibility for teaching another person who has less of these elements (Banks et al., 2017). In this regard, Harris (1963), one of the education experts, acknowledged that educational supervision in schools improves the process of teacher education and provides a basis for improving their performance. When teachers comply with their educational framework through educational regulations, it is better to draw their job feedback and draw educational gaps due to their lack of expertise. In this way, the amount of their educational deviations is reduced and the basis for their scientific self-efficacy is provided.

The results of the second hypothesis test showed that there is a significant relationship between educational supervision and the occurrence of deviant behavior, considering the moderating role of teachers' educational optimism. The results of the second hypothesis test explain that the existence of educational procedures in schools prevents teachers from changing the educational process based on their preferences. Such rules improve the shaping of education and cause all teachers in the school to use a specific educational process. In these circumstances, the level of optimism of teachers in educational results and faith in the educational output can play a role in improving their performance and reduce the scope of their career deviations. Examining the performance of teachers and pointing out their perceptual and educational errors causes their deviations in the educational process to be minimized and they receive increasing feedback, which leads to the improvement of educational performance in the school. The results of this hypothesis are consistent with and supported by the findings of the research (Rahimiaghdam et al., 2024). They admitted in their research that electronic supervision, along with the ethical climate prevailing in the organization, causes Reducing deviant behaviors of employees towards the organization. (Baghianfar et al, 2016) acknowledged in a study that there is a positive and significant relationship between technological supervision and leadership of managers and scientific optimism and acceptance of educational innovations with scientific optimism of teachers. Based on the results of the study, it is suggested that due care be taken in selecting elementary school teachers and that teachers with more service experience, especially graduates of educational sciences and educational management, be used, because they demonstrate more appropriate behaviors and functions of supervision and guidance. Retraining teachers in the form of continuous education, in order to increase the experiential dimension of their skills and capabilities in teaching and ultimately their professionalism in the field of educational leadership. School principals should focus their efforts on teachers' understanding of the fairness of rewards, procedures and interactions, trust in the organization and managers, which leads to greater commitment and satisfaction, less turnover, and ultimately a reduction in deviant behaviors. Decision-making Strictness of administrators and also participation of teachers in decision-making so that they can show more positive emotions. While conducting

the present study, the researcher found that other variables (such as teachers' personality traits, job motivation, and perceived organizational support) are also effective in the occurrence of teachers' deviant behaviors, but they were assumed to be constant in the present study. Accordingly, future researchers are advised to conduct similar research taking into account the above-mentioned variables.

نقش نظارت آموزشی در کاهش رفتارهای انحرافی معلمان: خوش بینی آموزشی به عنوان متغیر تعدیلگر

اسماعیل کاظم پور^۱ , زینب لاجوردی^۲

- ۱- دانشیار گروه علوم تربیتی، واحد تنکابن، دانشگاه آزاد اسلامی، تنکابن، ایران.
 ۲- دانش آموخته کارشناس ارشد مدیریت آموزشی، واحد تنکابن، دانشگاه آزاد اسلامی، تنکابن، ایران.

چکیده

تحقیق حاضر با هدف بررسی رابطه میان نظارت آموزشی با رفتارهای انحرافی معلمان با در نظر گرفتن نقش تعدیلگر خوش بینی آموزشی انجام شد. روش تحقیق توصیفی-همبستگی بود. جامعه آماری تحقیق را معلمان شاغل در مدارس دولتی دوره ابتدایی شهرستان تنکابن به تعداد ۲۴۲ نفر تشکیل دادند. تعداد ۱۴۹ نفر به روش نمونه گیری تصادفی طبقه ای نسبی به عنوان نمونه آماری انتخاب شدند. ابزار گردآوری داده‌ها پرسشنامه های استاندارد خوش بینی آموزشی بیرد و همکاران (۲۰۱۰)، رفتارهای انحرافی رابینسون و بنت (۲۰۰۰) و نظارت آموزشی معلمان آلن و هکت (۲۰۰۹) بودند. جهت سنجش روایی ابزار تحقیق از تحلیل عاملی تاییدی و جهت سنجش پایایی ابزار تحقیق از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد. تجزیه و تحلیل داده ها در دو سطح آماری توصیفی و استنباطی مبتنی بر تکنیک معادلات ساختاری توسط نرم افزار آماری Smart PLS انجام شد. یافته‌های تحقیق نشان داد میان نظارت آموزشی با رفتارهای انحرافی معلمان رابطه معناداری وجود دارد. نتایج تحقیق نشان داد که خوش بینی آموزشی در رابطه میان نظارت آموزشی با رفتارهای انحرافی معلمان نقش تعدیلگر داشت.

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۷/۱۱
 تاریخ بازنگری: ۱۴۰۳/۰۸/۲۸
 تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۹/۱۵
 تاریخ انتشار آنلاین: ۱۴۰۳/۰۹/۳۰

کلید واژه‌ها:

نظارت آموزشی،
 رفتارهای انحرافی،
 خوش بینی آموزشی.

لطفاً به این مقاله استناد کنید (APA): کاظم پور، ا و لاجوردی، ز. (۱۴۰۳). نقش نظارت آموزشی در کاهش رفتارهای انحرافی معلمان: خوش بینی آموزشی به عنوان متغیر تعدیلگر. *فصلنامه چشم انداز مدیریت منابع انسانی*. (۲) ۱-۱۴۹.

	https://www.doi.org/10.22034/jphrm.2024.212056	موسسه انتشارات سماپوس	تحت حمایت:
	https://orcid.org/0000-0001-5546-2921	اسماعیل کاظم پور	نویسنده مسئول:
	Creative Commons: CC BY 4.0	kazempour.edu@gmail.com	ایمیل:

مقدمه

در دنیای امروز، نیروی انسانی به عنوان ارزشمندترین سرمایه سازمان، به شمار می آید و نگاه هزینه ای به آن در حال از بین رفتن است، نیروی انسانی صالح برای سازمان، مفید و نادر بوده و به آسانی قابل الگوبرداری، تقلید و تعویض نمی باشند و سبب کسب مزیت رقابتی پایدار می شوند (Shokoh & Nikpour, 2019). در سازمان آموزش و پرورش معلمان به عنوان نیروی انسانی تلقی می شوند و نقش مهمی را در جامعه به دوش می کشند، زیرا تحلیل و تفسیر عوامل اثرگذار در رشد و توسعه جوامع آموزشی اعم از توسعه یافته یا درحال توسعه نمایانگر آن است که اثربخش و کارآمد بودن نظام آموزشی در هر جامعه یا کشور، به رشد و توسعه آن کشور در همه زمینه ها کمک قابل توجهی می نماید و از جهتی دیگر آموزش و پرورش به عنوان عاملی مؤثر و کلیدی در توسعه فرهنگی، اقتصادی، اجتماعی و سیاسی جامعه، نقش مؤثری در مسئله آموزش و سرمایه انسانی دارد (Ghorbānzādeh kalāti et al, 2024).
 باین حال سازمانهای آموزشی به تدریج دریافته اند که در شرایط پیچیده و سخت آموزشی بدون بهره بردن از نیروی انسانی کارآمد و اثربخش قادر به پاسخگویی نیازمندیهای روزافزون آموزش جامعه خود نخواهند بود (Hosseini et al, 2024).

مفهوم رفتار انحرافی، بسیاری از توجهات را در دو دهه اخیر به خود جلب کرده است. رفتارهای کاری انحرافی یکی از مهمترین عناوین پژوهشی است که بر عملکرد و هنجارهای سازمانی اثرگذار است. بنابراین فهم این گونه رفتارها و ارتباط آن با نگرش های کاری، نتایج قابل توجهی را به بار می آورد (vaezi et al, 2016). براساس نظریه تبادل اجتماع، ادراکات سبب نگرش و نگرشها مبنای رفتار می شوند. با توجه به این موارد ویژگیها، ادراکات، انتظارات و احساسات شخصی می توانند نگرش های منفی به سوی کار و سازمان ایجاد کنند که در نتیجه عامل بیرونی و عینی آن رفتار است (Yildiz & Alpan, 2015). رفتارهای انحرافی، مجموعه رفتارهایی است که طی آن فرد یا گروه، قواعد، سیاستها، ارزشها و هنجارهای سازمان محل کار خود را به طور عمدی نقض می کند یا زیر پا می گذارد (O'Connor et al, 2017). رفتارهای انحرافی سه ویژگی متمایز دارند: الف) عمدی و آگاهانه انجام می گیرند؛ ب) هنجارهای سازمانی را بر هم می زنند؛ ج) سلامت افراد یا سازمان را تهدید می کنند. این رفتارها هزینه های زیادی را برای سازمانها به بار می آورند (Rahimnia & Khorasani Toroghi, 2016). رفتارهای انحرافی رفتارهایی ارادی اند که هنجارهای سازمانی را نقض و سلامت سازمان، کارکنان یا هر دو را تهدید می کنند (Berdibayeva et al, 2016). رفتارهای انحرافی از لحاظ طبقه بندی های کنونی از زمره رفتارهای منفی محسوب می شوند که مشخصه ها یا معیارهایی همچون تخطی از هنجارها و رسوم و قواعد مورد پذیرش سازمان را دارند و به صورت عمدی، ارادی و آگاهانه انجام می گیرند و در نهایت هدفمند و مبتنی بر تلافی جویی یا آسیب رسانی به سازمان و افرادند و سلامت افراد سازمان را تهدید می کنند (Teimouri et al, 2021).

به نظر می رسد یکی از فاکتورهایی که می تواند در کاهش رفتارهای انحرافی معلمان نقش بسزایی داشته باشد، نظارت آموزشی می باشد. نظارت آموزشی را می توان به مقوله انتقال دانش از یک فرد به فرد دیگر تعریف نمود. این امر در بعد آموزش شامل توجه نمودن به ابعاد آموزشی در کلاس درس بوده و زمینه یادگیری بهتر دانش آموزان را فراهم می آورد. میزان توجه معلمان و مدیران مدارس به این مقوله باعث ارائه بازخورد تحصیلی به دانش آموزان شده و زمینه رشد تحصیلی آنها را فراهم می آورد. بر این اساس معلمان در تلاش خواهند بود تا بتوانند زمینه مساعدتری از آموزش و نظارت بر فعالیت های تحصیلی دانش آموزان را فراهم آورند. در این شرایط زمینه تحصیل بهتر و عملکرد تحصیلی بالاتر دانش آموزان رقم خواهد خورد (Latif Nejad Rudsari, 2020).

از طرفی خوش بینی آموزشی به عنوان یک باور معلم نقش مهمی در تنظیم عاملان رفتار دارد. بر اساس نظریه شناختی-اجتماعی بندورا (۱۹۸۶) افراد دارای باورهای مختلفی هستند که بر اساس آن می توانند درجاتی از مهارت بر افکار، عملکرد و احساساتشان را اعمال نمایند. از طریق این فرایند معلمین به طور فعالانه طرح های ذهنی را برای روبرو شدن با رخدادهایی که به وقوع می پیوندند ایجاد می کنند، به عبارت دیگر آنها رفتاری عاملان دارند (Eskandari, 2020). خوش بینی آموزشی یک باور فردی در معلمان است که متشکل از سه مولفه احساس کارآمدی معلم، اعتماد به والدین دانش آموزان و تاکید تحصیلی می باشد که علیرغم سطح اقتصادی و اجتماعی دانش آموزان با پیشرفت تحصیلی دانش آموزان رابطه دارد. از نظر مفهومی احساس معلم در مورد خوش بینی تحصیلی، ترسیم کننده یک تصویر غنی از عاملیت انسان است که رفتار معلم را در سه بعد تعیین گری متقابل تشریح می کند (Rahmati Rad, 2021). ارتباط این سه بعد اصلی خوش بینی تحصیلی مانند یک مجموعه سه بعدی از تعاملات نشان داده می شود که در آن هر عنصر به طور عملکردی به دیگر عناصر وابسته است. اعتماد معلم به دانش آموزان و والدین تقویت کننده احساس کارآمدی در معلم است و احساس کارآمدی معلم موجب ارتقا و تقویت اعتماد می شود (Janabadi, 2020).

با عنایت به مطالب فوق سؤال اصلی پژوهش مورد نظر این است که آیا میان نظارت آموزشی با رفتارهای انحرافی معلمان با در نظر گرفتن نقش تعدیلگر خوش بینی آموزشی رابطه معناداری وجود دارد؟

مبانی نظری پژوهش

نظارت آموزشی:

(Kelimenster et al, 2002) نظارت و راهنمایی آموزشی را ارائه بازخورد درباره ی مسائل بهسازی شخصی حرفه ای و آموزشی در زمینه تجربه معلمان تعریف می نمایند. (Robinson, 2000) در تحلیل مفهوم نظارت و راهنمایی آموزشی آن را چنین تعریف می کند نظارت و راهنمایی فرایندی آموزشی است که در آن کسی که دارای علم و مهارت بیشتری است مسئولیت آموزش فرد دیگری را که کمتر واجد این عناصر است بر عهده می گیرد (Banks et al, 2017). (Hariss, 1963) از صاحب نظران تعلیم و تربیت آن را بدین صورت تعریف می کند نظارت آموزشی کارکنان مدرسه بر افراد و حتی اشیاء، به منظور اداره و کنترل مدرسه یا تغییر برنامه های آموزشی صورت می گیرد و به طور مستقیم در نیل به هدف های اساسی آموزشی مدرسه تأثیر دارد عوامل آموزشی مثل معلم، دانش آموز، برنامه درسی و دروس در پیشرفت آموزش دخیل است و هم عوامل غیر آموزشی مانند تسهیلات و تجهیزات، ساختمان، بودجه و مسائل کارکنان و این عوامل باید در ارتباط با یکدیگر در نظر گرفته شود (Jasemi, 2020). (Vielz, 2004) نظارت و راهنمایی را وظیفه کلی پیچیده و دشوار رهبری تعریف می کند که فعالیت های مربوط به آموزش و یادگیری را هماهنگ و اداره می کند، در تفسیر جامع مفهوم نظارت و راهنمایی آموزشی هدف اصلی از نظارت را اصلاح برنامه درسی، اصلاح روش تدریس، آموزش ضمن خدمت، تشویق به استفاده از مواد و ابزار کمک آموزشی هنگام تدریس، انجام ارزشیابی مؤثرتر و افزایش مشارکت جامعه در رشد و توسعه برنامه های مدرسه، همچنین اصلاح شرایط یادگیری برای دانش آموزان بیان می کند در حقیقت به زعم وی نظارت فعالیتی خدماتی است که برای کمک به بهبود روش تدریس معلمان طراحی شده است (Yousefi, 2019).

خوش بینی آموزشی:

مفهوم خوش بینی با پژوهش‌های سلیگمن و نظریه‌ی درماندگی آموخته شده‌ی او وارد عرصه‌ی روان‌شناسی شد. سازه نوین خوش‌بینی تحصیلی که بر مبنای روان‌شناسی مثبت‌گرا و نظریه شناختی-اجتماعی (Bendoura, 1986) قرار دارد و برای نخستین بار توسط (Hoy et al, 2006) به عرصه روان‌شناسی تربیتی معرفی شد (Azadi, 2016). از جمله باورهای مثبت معلم و دانش‌آموزان است که پیامدهای مطلوبی چون تعلق به مدرسه و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان را در پی دارد. خوش‌بینی تحصیلی همان باور مثبت معلم است مبنی بر اینکه می‌توان باعث ایجاد تفاوت در عملکرد دانش‌آموزان شود، آن هم با تأکید بر تحصیلات و یادگیری، با اعتماد به والدین و دانش‌آموزان برای همکاری آن‌ها در فرآیند آموزش، و باور به ظرفیت و توانایی خود برای غلبه بر مشکلات و واکنش نشان دادن به شکست با انعطاف‌پذیری و پشتکار (Ahmadi Beneh Sardar, 2017). خوش‌بینی تحصیلی به عنوان یک سازه‌ی پنهان متشکل از سه مفهوم کاملاً مرتبط خودکارآمدی^۱ یا احساس کارآمدی، تأکید^۲ معلم یا دانش‌آموز بر ایجاد محیطی مثبت و چالش‌انگیز و اعتماد^۳ به دانش‌آموزان و والدین. این سه عامل، کاملاً در هم آمیخته هستند و همدیگر را تقویت می‌نمایند (mehriyan et al, 2019).

رفتارهای انحرافی:

مفهوم رفتار انحرافی^۴، بسیاری از توجهات را در دو دهه اخیر به خود جلب کرده است. رفتارهای کاری انحرافی یکی از مهمترین عناوین پژوهشی است که بر عملکرد و هنجارهای سازمانی اثرگذار است. بنابراین فهم اینگونه رفتارها و ارتباط آنها با نگرش‌های کاری، نتایج قابل توجهی را به بار می‌آورد. رفتار انحرافی در محل کار را " رفتاری اختیاری که هنجارها و قوانین سازمانی را نقض کرده است " تعریف کرده‌اند. رفتارهای انحرافی فراتر از هنجارها، رفتارها، اصول و تحولات قابل قبول در سازمان هستند (Yildiz & Alpan, 2015). رفتارهای انحرافی، رفتارهای متضاد با رفتارهای مورد قبول سازمان (بر پایه قواعد، رسوم، هنجارها) هستند که در قبال بهایی نظیر دزدی، آسیب‌رسانی به امکانات و تجهیزات، بدرفتاری با همکاران، مشتریان، رفتارهای کلامی غیرمؤدبانانه، شایعه‌پراکنی، کم‌کاری مضایقه‌گونه، غیبت و دیرآمدگی‌های بدون هماهنگی و غیرمجاز انجام می‌شوند (Rahimiaghdam et al, 2024). رفتارهای انحرافی که در متون نظری و پژوهشی، با اصطلاحات دیگری نظیر رفتارهای تلافی جویانه، رفتارهای ضد تولید و احياناً بدرفتاری سازمانی دارای همپوشی معرفی شده است. رفتارهای انحرافی طیف وسیعی از رفتارهایی را که طی آن افراد قواعد و هنجارهای سازمان محل کار خود را زیر پا می‌گذارند و هزینه‌های آشکار و پنهان و آسیب‌هایی به سازمان و افراد مرتبط با آن وارد می‌کنند، در بر می‌گیرد (O'Connor et al, 2017). رفتارهای انحرافی به مجموعه رفتارهایی اطلاق می‌شود که طی آن فرد یا گروه، قواعد، سیاست‌ها، ارزش‌ها و هنجارهای سازمان محل کار خود را به طور عمدی نقض می‌کند و یا، زیر پا می‌گذارد. رفتارهای انحرافی سه ویژگی متمایز دارند: الف) عمدی و آگاهانه انجام می‌گیرند؛ ب) هنجارهای سازمانی را بر هم می‌زنند؛ ج) سلامت افراد یا سازمان را تهدید می‌کنند. براساس گزارش (Benet & Robinson, 2000) رفتارهای انحرافی به دو دسته تقسیم می‌شوند که شامل رفتارهای انحرافی معطوف به افراد^۵ و رفتارهای انحرافی معطوف به سازمان^۶ می‌باشد (Karimi, 2021).

¹ self- efficacy

² emphasis

³ trust

⁴ Deviant Behaviors

⁵ Deviant behaviors directed at individuals

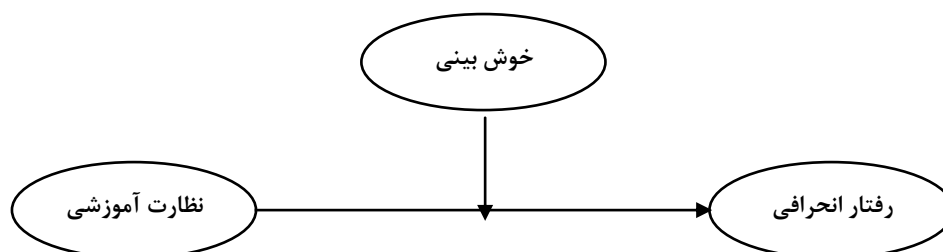
⁶ Deviant behavior toward the organization

پیشینه پژوهش

(Rahimiaghdam et al, 2024) در تحقیق خود به تحلیل رابطه نظارت الکترونیکی بر رفتارهای انحرافی کارکنان با نقش تعدیل کننده جو اخلاقی پرداختند. نتایج نشان داد نظارت الکترونیکی همراه با جو اخلاقی حاکم بر سازمان باعث کاهش رفتارهای انحرافی کارکنان نسبت به سازمان می شود. (Ghaasemzaadeh et al, 2023) در پژوهش خود به تعیین مؤلفه های نظارت و راهنمایی آموزشی از دیدگاه معلمان ابتدایی و رابطه آن با سخت کوشی پرداختند و اذعان نمودند که ۹ عامل توجه به تفاوت های فردی، تأکید بر فرایندهای مکانیکی، تأکید بر ارتباطات صمیمی، قدردانی از زحمات، شفاف سازی، تأکید بر مشارکت، تأکید بر ایجاد انگیزش و امکانات و راهنمایی آموزشی به عنوان مؤلفه های نظارت و راهنمایی آموزشی شناخته شدند. (Khoshfekar Moghadam, 2023) در تحقیق خود به تحلیلی بر رفتارهای انحرافی در آموزش و پرورش ایران پرداخت. نتایج حاکی از آن بود که یکی از اهداف نظام آموزشی در کشور تربیت دانش آموزانی آماده برای زندگی، دارای رفتار هنجار و اخلاق شایسته است. (Talebi.F, Sharai, 2022) در تحقیق خود به بررسی تاثیر نظارت نادرست بر رفتارهای انحرافی محیط کار با نقش تعدیل گر سرمایه روانشناختی در شهرداری یزد پرداختند و اذعان نمودند که نظارت نادرست بر رفتارهای انحرافی فردی و سازمانی موثر است. همچنین سرمایه روانشناختی رابطه بین نظارت نادرست و رفتارهای انحرافی فردی و سازمانی در محیط کار را تعدیل می کند. (Boz & Saylik, 2021) در پژوهشی که بر روی معلمان مدارس دولتی در پاریس انجام دادند به این نتیجه رسیدند که ساختار مدرسه بواسطه رفتارهای خود مدیریتی معلمان و همچنین نظارت آموزشی بر خوش بینی آموزشی آنها تاثیر مثبت و معناداری دارد. (Fatahi et al, 2020) در تحقیق خود به اثر عوامل زمینه ای بر بروز رفتارهای انحرافی کارکنان پرداختند و به این نتیجه رسیدند که عوامل زمینه ای بر بروز رفتارهای انحرافی کارکنان تأثیر معناداری دارند. همچنین وابستگی سیاسی (۰/۸۲)، پیچیدگی قوانین و مقررات (۰/۷۹)، فرهنگ کار ضعیف (۰/۷۶) و شرایط نامناسب بازار کار (۰/۷۳) نیز بر بروز رفتارهای انحرافی کارکنان تأثیر معناداری دارند.

(Ghorbani et al, 2018) در تحقیقی به نوع شناسی رفتارهای انحرافی در دبیران تربیت بدنی پرداختند و به این نتیجه رسیدند که چهار بعد شامل انحراف از تعهد حرفه ای، انحراف دارایی، انحراف شخصی و انحراف سیاسی بودند. (Baghianfar et al, 2016) در پژوهش خود به بررسی نقش نظارت رهبران آموزشی بر توسعه نوآوری های آموزشی با در نظر گرفتن خوش بینی آموزشی پرداختند و به این نتیجه رسیدند که بین نظارت و رهبری فناورانه مدیران با خوش بینی علمی و پذیرش نوآوری های آموزشی با خوش بینی علمی دبیران رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

مدل مفهومی تحقیق در قالب شکل (۱) نمایش داده شده است.

شکل ۱: مدل مفهومی پژوهش

فرضیه های پژوهش عبارت است از:

۱. میان نظارت آموزشی با بروز رفتار انحرافی معلمان رابطه معنی داری وجود دارد.

۲. میان نظارت آموزشی با بروز رفتار انحرافی با در نظر گرفتن نقش تعدیلگر خوش بینی آموزشی معلمان رابطه معنی داری وجود دارد.

روش‌شناسی پژوهش

تحقیق حاضر به لحاظ ماهیت از نوع توصیفی-همبستگی و از حیث هدف کاربردی است. جامعه آماری پژوهش را معلمان شاغل در مدارس دولتی دوره ابتدایی شهرستان تنکابن (تنکابن، شیروود، نشارود، خرم آباد) به تعداد ۲۴۲ نفر تشکیل دادند. حجم نمونه آماری بر اساس فرمول کوکران ۱۴۹ نفر محاسبه شد. با توجه به اینکه معلمان مدارس ابتدایی صرفاً در یک مدرسه مشغول به تدریس می باشند، لذا از روش نمونه گیری تصادفی طبقه ای نسبی استفاده شد. ابزار گردآوری داده ها پرسشنامه های استاندارد بودند. جهت ارزیابی روایی ابزارهای پژوهش از تحلیل عاملی تاییدی و جهت ارزیابی پایایی ابزارهای پژوهش از آزمون ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد. تجزیه و تحلیل داده ها در دو سطح آماری توصیفی و استنباطی مبتنی بر تکنیک معادلات ساختاری توسط نرم افزار آماری Smart PLS انجام شد.

الف) خوش بینی آموزشی: پرسشنامه خوش بینی آموزشی معلم توسط بیرد و همکاران (۲۰۱۰) می باشد به منظور سنجش خوش بینی آموزشی معلم طراحی و تدوین شده است. این پرسشنامه دارای ۱۱ سوال می باشد و بر اساس طیف پنج گزینه ای لیکرت با سوالاتی مانند (فعالیت های ضعیف دانش آموزان را نمی پذیرم). به سنجش خوش بینی آموزشی معلم می پردازد. این پرسشنامه، بر درجه بندی پنج گانه لیکرت صورت بندی شده است. در پژوهش قاسمی و همکاران (۱۳۹۷) روایی محتوایی و صوری و ملاکی این پرسشنامه مناسب ارزیابی شده است. ضریب آلفای کرونباخ محاسبه شده در پژوهش قاسمی و همکاران (۱۳۹۷) برای این پرسشنامه بالای ۰/۷ برآورد شد.

ب. پرسشنامه استاندارد رفتارهای انحرافی: پرسشنامه رفتارهای انحرافی Deviant Behaviors موسوم به DBQ یک پرسشنامه هشت سوالی است که توسط رابینسون و بنت (۲۰۰۰) معرفی شد. هشت سوال معرفی شده قبلاً در ایران توسط گل پرور و همکاران (۱۳۸۹) ترجمه و مورد استفاده قرار گرفته است. یک نمونه از سوالات این پرسشنامه به این شرح است. محل کارم را بدون اجازه و زودتر از موعد مقرر ترک می کنم. مقیاس پاسخگویی این پرسشنامه طیف پنج درجه ای (هرگز) تا ۵ (همیشه) است. از لحاظ روایی و پایایی از شرایط بسیار مطلوبی برخوردار است. گل پرور و همکاران (۱۳۸۹) علاوه بر بررسی نحوه قرارگیری سوالات این پرسشنامه بر عوامل از طریق تحلیل عاملی اکتشافی، آلفای کرونباخ (۰/۹) را گزارش کردند.

ج. پرسشنامه نظارت آموزشی: به منظور سنجش نظارت آموزشی معلمان از پرسشنامه آلن و هکت (۲۰۰۹) استفاده خواهد شد. این پرسشنامه تک مولفه ای و مشتمل بر ۱۳ گویه است. این پرسشنامه بر اساس طیف لیکرت ۵ گزینه ای (کاملاً مخالف (۱)، مخالف (۲)، تا حدودی (۳)، موافق (۴) و کاملاً موافق (۵)) تنظیم شده است. پایایی این پرسشنامه در ایران توسط سلاسل و همکاران (۱۳۸۸) با آزمون آلفای کرونباخ با استفاده از نرم افزار SPSS (۰/۸۹) بدست آمد.

یافته‌های پژوهش

همان طور که از داده‌های جدول (۱) مشخص است میزان ضرایب آلفای کرونباخ محاسبه شده در تمامی موارد بزرگتر از ۰/۷ است که از اعتبار بالای هر ۳ پرسشنامه حکایت دارد.

جدول ۱: ضریب آلفای کرونباخ

پرسشنامه	ضریب آلفای کرونباخ
----------	--------------------

خوش بینی آموزشی	۰/۷۶
نظارت آموزشی	۰/۷۳
رفتارهای انحرافی	۰/۷۹

آمار توصیفی مربوط به اطلاعات جمعیت شناختی در جدول (۲) نمایش داده شده است.

جدول ۲: اطلاعات جمعیت شناختی نمونه آماری تحقیق

تعداد	جنسیت	تعداد	تحصیلات
۵۸	مرد	۶۳	کارشناسی
۹۱	زن	۸۶	کارشناسی ارشد
	سن	۰	دکتری
۳۲	۲۰-۳۰ سال	تعداد	سابقه کاری
۵۵	۳۱-۴۰ سال	۴۹	۱-۱۰ سال
۴۲	۴۱-۵۰ سال	۶۳	۱۱-۲۰ سال
۲۰	بالای ۵۰ سال	۳۷	۲۱-۳۰ سال

نتایج آماری توصیفی نشان داد که ۵۸ نفر معلمان مرد و ۹۱ نفر از معلمان زن بودند. ۳۲ نفر در بازه سنی (۳۰-۳۰ سال)، ۵۵ نفر در بازه سنی (۳۱-۴۰ سال)، ۴۲ نفر در بازه سنی (۴۱-۵۰ سال) و ۱۱ نفر در بازه سنی بالای ۵۰ سال قرار داشتند. ۶۳ نفر دارای مدرک تحصیلی کارشناسی و ۸۶ نفر دارای مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد بودند. ۴۹ نفر دارای سابقه کاری کمتر از ۱۰ سال، ۶۳ نفر دارای سابقه کاری (۱۱-۲۰ سال) و ۳۷ نفر دارای سابقه کاری بیشتر از ۲۰ سال بودند.

مشخصه‌های آمار متغیرهای پژوهش در جدول (۳) نمایش داده شده است.

جدول ۳: آمار توصیفی متغیرهای پژوهش

متغیر	میانگین	انحراف معیار	چولگی	کشیدگی	کمترین	بیشترین
خوش بینی آموزشی	۳۹/۲۷	۱۰/۲۴۳	-۰/۴۱۹	-۰/۳۱۱	۱۱	۵۵
نظارت آموزشی	۳۹/۷۸	۸/۵۰۸	-۰/۶۱۲	-۰/۳۲۶	۱۳	۶۵
رفتارهای انحرافی	۳۰/۰۶	۸/۸۵۰	-۰/۲۸۲	-۰/۴۰۲	۸	۴۰

چنانکه نتایج در جدول (۳) دیده می شود بالاترین میانگین مربوط به متغیر نظارت آموزشی با میانگین (۳۹/۷۸) و انحراف معیار (۸/۵۰۸) و پایین ترین میانگین مربوط به متغیر رفتارهای انحرافی با میانگین (۳۰/۰۶) با انحراف معیار (۸/۸۵۰) می باشد.

جدول ۴: آزمون کولموگروف- اسمیرنوف یک نمونه‌ای برای شاخص های پژوهش

متغیرها	آماره آزمون	سطح معناداری	نتیجه
خوش بینی آموزشی	۱,۱۵۰	۰,۰۲۱	غیرنرمال
نظارت آموزشی	۰,۸۴۲	۰,۰۱۳	غیرنرمال
رفتارهای انحرافی	۱,۱۶۷	۰,۰۱۷	غیرنرمال

همانطور که از داده‌های جدول (۴) مشخص است، سطح معناداری آزمون کولموگروف- اسمیرنوف برای تمامی شاخص‌های پژوهش کمتر از مقدار ۰/۰۵ است. در نتیجه تمامی شاخص‌های پژوهش دارای توزیع غیرنرمال می - باشند.

جدول ۵: مقادیر بارعاملی، آماره معناداری، آلفای کرونباخ، پایایی ترکیبی و AVE برای پرسشنامه پژوهش

سازه	گویه	بارعاملی	آماره معناداری	میانگین واریانس (AVE)	پایایی ترکیبی	آلفای کرونباخ
	PE1	۰,۶۸۶	۱۵,۵۰۹			
	PE2	۰,۷۵۴	۲۵,۵۸۱			
	PE3	۰,۸۲۸	۳۳,۴۳۶			
	PE4	۰,۷۰۵	۱۳,۰۵۸			
خوش بینی آموزشی	PE5	۰,۷۹۷	۲۴,۹۲۹	۰/۵۸۴	۰/۹۰۷	۰/۸۸۰
	PE6	۰,۷۸۹	۲۴,۳۵۶			
	PE7	۰,۷۷۹	۲۱,۵۸۲			
	PE8	۰,۸۹۱	۳۴,۵۴۶			
	PE9	۰,۸۵۸	۲۸,۵۳۳			

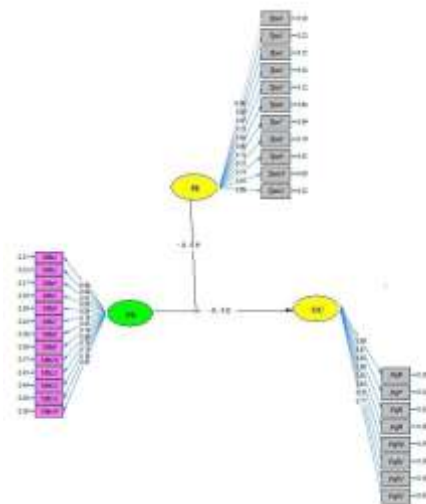
			۴۱,۹۷۵	۰,۸۹۵	PE10	
			۳۴,۵۸۷	۰,۸۷۵	PE11	
			۳۴,۶۸۷	۰,۸۸۷	OC1	
			۴۱,۸۵۳	۰,۸۸۸	OC2	
			۳۵,۰۵۶	۰,۸۸۰	OC3	
			۵۳,۳۳۸	۰,۹۱۹	OC4	
۰/۸۶۴	۰/۸۹۴	۰/۵۱۶	۲۷,۱۱۳	۰,۸۴۲	OC5	رفتار انحرافی
			۱۸,۹۵۲	۰,۷۵۹	OC6	
			۱۷,۷۹۵	۰,۷۵۴	OC7	
			۱۳,۰۸۰	۰,۶۴۹	OC8	
			۲۲,۱۷۷	۰,۷۵۳	PR1	
			۳۸,۶۱۶	۰,۸۲۶	PR2	
			۱۶,۹۴۱	۰,۷۴۲	PR3	
			۱۰,۸۵۵	۰,۶۰۶	PR4	
			۱۱,۶۹۹	۰,۶۳۰	PR5	
			۱۱,۱۶۶	۰,۶۳۵	PR6	
۰/۹۶۴	۰/۹۶۹	۰/۷۷۸	۲۲,۵۴۷	۰,۷۵۳	PR7	نظارت آموزشی
			۲۰,۲۹۷	۰,۷۵۲	PR8	
			۲۴,۹۹۹	۰,۷۷۱	PR9	
			۱۰,۸۶۷	۰,۶۲۸	PR10	
			۲۰,۸۸۳	۰,۷۳۴	PR11	
			۱۷,۷۹۹	۰,۷۰۴	PR12	
			۱۶,۷۸۲	۰,۶۷۴	PR13	

همانطور که در جدول (۵) نشان داده شده است، بار عاملی برای هیچ سوالی کمتر از ۰/۵ نیست. بنابراین هیچ سوالی از تحلیل حذف نخواهد شد. در جدول (۶) اعداد روی قطر اصلی جذر میانگین واریانس استخراج شده می‌باشند.

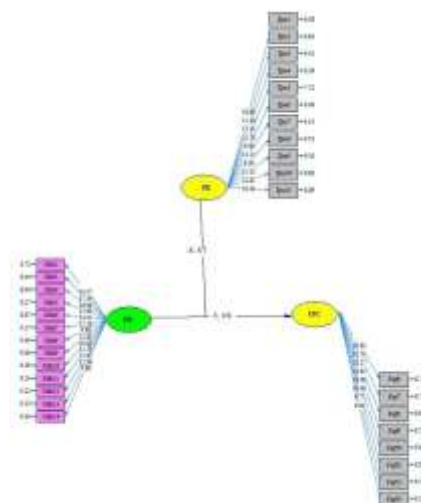
جدول ۵: AVE و همبستگی بین متغیرهای پرسشنامه پژوهش

ردیف	شاخص	۱	۲	۳
۱	خوش بینی آموزشی	۰,۸۱۸		
۲	رفتارهای انحرافی	۰,۳۳۳	۰,۷۸۷	
۳	نظارت آموزشی	۰,۳۷۱	۰,۴۵۵	۰,۸۲۴

همانطور که از داده‌های جدول (۶) مشخص است، جذر میانگین واریانس استخراج شده برای هر متغیر بیشتر از همبستگی آن متغیر با سایر متغیرها است. بنابراین روایی تشخیصی پرسشنامه پژوهش مورد تایید است. مدل معادلات ساختاری نهایی برای تحلیل آماری استفاده شده است. مدل نهایی در اشکال (۲) و (۳) ارائه شده است.

شکل ۲: نتایج تأیید مدل معادلات ساختاری فرضیات پژوهش

نتایج تأیید مدل معادلات ساختاری فرضیات پژوهش (t-value) شکل ۳: آماره معناداری

برای بررسی فرضیه‌ها و آزمون معنی‌داری ضرایب مسیر بین متغیرها از خروجی نرم افزار استفاده شده است. ضرایب مسیر و نتایج مربوط به معناداری آنها در جدول (۷) نمایش داده شده است.

جدول ۷: نتایج حاصل از ارزیابی مدل ساختاری برای بررسی فرضیه های پژوهش

مسیر	ضریب مسیر	عدد معنی داری	نتیجه آزمون
رفتار انحرافی ← نظارت آموزشی	-۰/۴۸	-۵/۴۶	تایید
رفتار انحرافی ← نظارت آموزشی * خوش بینی آموزشی	-۰/۵۹	-۶/۵۷	تایید

جهت بررسی کفایت مدل از معیارهای R^2 و Q^2 و آزمون GOF استفاده شده است که در جدول (۸) ارائه شده است.

جدول ۸: مقادیر R^2 و Q^2 متغیرهای پژوهش

متغیر	R^2	Q^2
خوش بینی آموزشی	۰/۰۹۱	۰/۲۵۶
رفتار انحرافی	۰/۳۶۷	۰/۳۸۹

$$GOF = \sqrt{\text{communality} \times R^2}$$

جدول ۹: نتایج برازش کلی مدل با معیار GOF

R^2	Communalities	$GOF = \sqrt{\text{Communalities} \times R^2}$
۰/۲۲۹	۰/۴۳۲	۰/۳۳۱

نتیجه گیری

نتایج آزمون فرضیه اول نشان داد که میان نظارت آموزشی با بروز رفتار انحرافی معلمان رابطه معنی داری وجود دارد. نتایج این فرضیه با یافته های پژوهش (Rahimiaghdam et al, 2024) مطابقت دارد و پشتیبانی می شود. آنها در پژوهش خود اذعان نمودند که نظارت الکترونیکی همراه با جو اخلاقی حاکم بر سازمان باعث کاهش رفتارهای انحرافی کارکنان نسبت به سازمان می شود. نتیجه حاصل از آزمون فرضیه اول بدین صورت تبیین می شود رایینسون (۲۰۰۱) در تحلیل مفهوم نظارت و راهنمایی آموزشی بیان می کند که نظارت و راهنمایی فرایندی آموزشی است که در آن کسی که دارای علم و مهارت بیشتری است مسئولیت آموزش فرد دیگری را که کمتر واجد این عناصر است بر عهده می گیرد (بانکس^۱ و همکاران، ۲۰۱۷). در این راستا هاریس (۱۹۶۳) از صاحب نظران تعلیم و تربیت اذعان نمود که نظارت آموزشی در مدارس باعث بهبود روند آموزش معلمان می گردد و زمینه بهبود عملکرد آنها را فراهم می آورد. زمانی که معلمان بواسطه مقررات آموزشی چارچوب آموزشی خود را رعایت نمایند بهتر میتوان بازخورد شغلی آنها را ترسیم نمود و خلاء های آموزشی ناشی از عدم تخصص آنها را ترسیم نمود. بدین سان میزان انحرافات آموزشی آنها کاسته شده و زمینه خودکارآمدی علمی آنها فراهم می گردد.

نتایج آزمون فرضیه دوم نشان داد که میان نظارت آموزشی با بروز رفتار انحرافی با در نظر گرفتن نقش تعدیلگر خوش بینی آموزشی معلمان رابطه معنی داری وجود دارد. نتایج این فرضیه با یافته های پژوهش (Baghianfar et al, 2016) مطابقت دارد و پشتیبانی می شود. آنها در پژوهشی اذعان نمودند که نظارت و رهبری فناورانه مدیران با خوش بینی علمی و پذیرش نوآوری های آموزشی با خوش بینی علمی دبیران رابطه مثبت و معناداری وجود

^۱ - Banks

دارد. نتیجه حاصل از آزمون فرضیه دوم بدین صورت تبیین می‌شود وجود رویه های آموزشی در مدارس باعث می‌گردد معلمان بر اساس سلاقی خود روند آموزش را با دگرگونی مواجه نسازند. چنین قوانینی باعث بهبود شکل دهی آموزش شده و باعث می‌گردد همه معلمان در مدرسه از یک روند آموزشی مشخص استفاده نمایند. در این شرایط میزان خوش بین بودن معلمان به نتایج آموزشی و ایمان داشتن به خروجی آموزش می‌تواند در بهبود عملکرد آنها نقش داشته و زمینه انحرافات شغلی آنها را کاهش دهد. بررسی کارکرد معلمان و گوشزد نمودن خطاهای ادراکی و آموزشی آنها باعث می‌شود تا میزان انحرافات آنها در روند آموزش به حداقل رسیده و بازخوردی فزاینده دریافت نمایند که زمینه بهبود عملکرد آموزشی در مدرسه را منجر می‌شود.

بر اساس نتایج حاصل از پژوهش پیشنهادهای ذیل توصیه می‌شود:

پیشنهاد می‌گردد در انتخاب معلمان مدارس ابتدایی دقت لازم به عمل آید و معلمانی که دارای سابقه خدمت بیشتری هستند و به خصوص فارغ التحصیلان رشته‌های علوم تربیتی و مدیریت آموزشی هستند استفاده شود، زیرا آنان رفتارها و کارکردهای نظارت و راهنمایی مناسبتری را از خودشان نشان می‌دهند. بازآموزی معلمان به صورت آموزش مستمر، به منظور افزایش بعد تجربی مهارتها و توانمندیهای آنان در تدریس و در نهایت حرفهای شدن آنها در مقوله رهبری آموزشی. مدیران مدارس باید تلاش خود را بر درک معلمان از عادلانه بودن پاداشها، رویه ها و تعاملات، اعتماد به سازمان و مدیران، که منجر به تعهد و رضایت بیشتر و ترک خدمت کمتر و در نهایت کاهش رفتارهای انحرافی می‌شود، متمرکز نمایند. اهدش تصمیمات سختگیرانه مدیران و همچنین مشارکت دادن معلمان در تصمیم گیریها تا بتوانند احساسات مثبت بیشتری نشان دهند. به مدیران ادارات آموزش و پرورش و مدارس توصیه می‌شود که رعایت عدالت در مدارس را در اولویت قرار دهند چراکه ایجاد انگیزه و ترغیب به رفتارهای شهروندی سازمانی و جلوگیری از رفتارهای انحرافی در مدارس از طریق حس عدالت در مدارس میسر می‌شود؛ همچنین به مدیران منابع انسانی در اداره آموزش و پرورش پیشنهاد می‌شود در استخدام و بکارگیری مدیران مدارس حتماً تناسب فرد - شغل و فرد - سازمان را مدنظر قرار دهند تا بهره وری نیروی انسانی در مدارس افزایش یابد. محقق حین اجرای پژوهش حاضر دریافت که متغیرهای دیگری (همچون ویژگی های شخصیتی معلمان، انگیزش شغلی و حمایت سازمانی ادراک شده) نیز بر بروز رفتارهای انحرافی معلمان موثر است، لیکن در پژوهش حاضر ثابت فرض شده است. بر این اساس به پژوهشگران آتی توصیه می‌شود مشابه پژوهش حاضر را با در نظر داشتن متغیرهای فوق الذکر اجرا نمایند.

References

- Bahmanyar, S. (2022). The mediating role of lifelong learning in the relationship between organizational culture and innovative behavior among elementary school teachers in Zirkuh city. Master's thesis in Educational Sciences, Payam Noor University, Birjand Center. (In Persian).
- Ahmadi Beneh Sardar, N.(2017). Predicting academic performance based on the components of resilience, optimism and self-efficacy in students of higher education centers in Behbahan city. Master's thesis in educational psychology, Payam Noor University, Behbahan center. (In Persian).
- Azadi.L. (2016). Investigating the relationship between professional competencies and scientific optimism with educational productivity of faculty members of the University of Mohaghegh Ardabili. Master's thesis in educational management, University of Mohaghegh Ardabili. (In Persian).
- Baghianfar.M, Dehghani.M.,Javadipour.M. (2016). Predictability of scientific optimism of teachers in Yasuj city based on the components of technological leadership of managers and acceptance of educational innovations. *Educational Leadership and administration* (36). (In Persian).
- Banks, G. C., Engemann, K. N., Williams, C. E., Gooty, J., McCauley, K. D., & Medaugh, M. R. (2017). A meta-analytic review and future research agenda of charismatic leadership. *The Leadership Quarterly*, 28(4), 508-529.
- Berdibayeva, S., Garber, A., Ivanov, D., Satybalina, N., Smatova, K., & Yelubayeva, M. (2016) Identity crisis resolution among psychological correction of deviant behavior of adolescents. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 217, 977-983.
- Boz, A., & Saylik, A. (2021). The effect of school structure on educational optimism: The mediating role of self-management behaviors. *International Journal of Educational Methodology*, 7(1), 137-154.
- Eskandari, A. (2020). The effect of identity style on teachers' educational optimism through the mediation of self-management strategies. Master's thesis in educational management, University of Sistan and Baluchestan. (In Persian).
- Fatahi, F. , Jahangirfard, M. , & Mahdizadeh, A. (2020). The Effect of Contextual Factors on Employees' Deviant Behaviors. *MILITARY MANAGEMENT QUARTERLY*, 19(76), 103-126. doi: 10.22034/iamu.2020.43079. (In Persian).
- Ghaasemzaadeh A, Samadi M, Panaahali J.(2023). Elementary School Teachers' Perspective on Components of Educational Supervision and Guidance and its Relation to Diligence. *QJOE*,39 (3) :131-150. (In Persian).
- Ghorbani, M. H., Mohamadi Torkamani, E., & Mousavi, L. (2018). Typology of Deviant Behaviors in Physical Education Teachers. *Sport Psychology Studies*, 7(23), 157-178. doi: 10.22089/spsyj.2017.4440.1467. (In Persian).
- Ghorbānzādeh kalāti, H. , Hosseingholizādeh, R. , & Firoozābādi, A. (2024). Teachers' lived experiences of professional learning in the workplace. *Journal of Educational Innovations*, 23(1), 27-54. doi: 10.22034/jei.2024.374468.2500. (In Persian).
- Hosseini, H., Nasre Isfahani, A., & Safari, A. (2024). Designing intrinsic motivation model for the teachers in the department of education via mixed method. *Public Management Researches*, 17(63), 91-114. doi: 10.22111/jmr.2024.45068.5976. (In Persian).
- Janabadi, F. (2020). The mediating role of teacher self-efficacy in the relationship between managers' distributed leadership style and teacher's educational optimism. Master's thesis in Educational Sciences, University of Sistan and Baluchestan. (In Persian).
- Jasemi.T. (2020). Comparing the current state of educational supervision and guidance in Kermanshah high schools with the desired state and providing solutions for its improvement. Master's thesis in Educational Sciences, Payam Noor University, Karaj Center. (In Persian).
- Karimi.S. (2021). Investigating the mediating role of job satisfaction in the effect between toxic leadership and the occurrence of deviant behaviors of employees (Case study: Governorate of North Khorasan Province). Master's thesis in Human Resource Management, Hakimaan Institute of Higher Education. (In Persian).
- Khoshfekar Moghadam.S.(2023). An analysis of deviant behaviors in Iranian education. The Sixth International Conference on Psychology, Educational Sciences and Social Studies. (In Persian).

- Latif Nejad Rudsari.A. (2019). Identifying the status of educational supervision and guidance in Mashhad elementary schools from the teachers' perspective based on the school climate component. Master's thesis in educational management, Hekmat Razavi Institute of Higher Education. (In Persian).
- mehriyan, E., jenaabadi, H., & pourghaz, A. (2019). The relationship between meaning of education with perceived stress Academic Optimism. *Journal of Educational Psychology Studies*, 16(33), 137-156. doi: 10.22111/jeps.2019.4438. (In Persian).
- O'Connor, P. J., Stone, S., Walker, B. R., & Jackson, C. J. (2017) Deviant behavior in constrained environments: sensation-seeking predicts workplace deviance in shallow learners. *Personality and Individual Differences*, 108, 20- 25.
- Rahimiaghdam S, Charom Kheirabadi F, Fatemi F.(2024). Analyzing the Relationship of Electronic Monitoring on Employees' Deviant Behaviors: The Moderating Role of Ethical Climate. *Ethics in Science and Technolog*, 18 (4) ,69-76. (In Persian).
- Rahimnia, F. , & Khorasani Toroghi, H. (2016). The Relationship between Psychological Ownership and Deviant Behavior of Physical Education Teachers. *Sport Management Journal*, 8(5), 695-707. doi: 10.22059/jsm.2016.60243. (In Persian).
- Rahmati Rad.A.(2021). The relationship between social cognition and personality traits with hard work and educational optimism of elementary school teachers in Tabad Kan, Mashhad. Master's thesis in educational management, Kavian Institute of Higher Education. (In Persian).
- Shokoh, Z., & Nikpour, A. (2019). Investigating the Impact of Toxic Leadership on Work Engagement in Governmental Organizations. *Public Management Researches*, 12(44), 133-154. doi: 10.22111/jmr.2019.30307.4621. (In Persian).
- Talebi.F,Sharai.Z. (2022). Investigating the effect of incorrect supervision on deviant behaviors in the workplace with the moderating role of psychological capital (case study of Yazd Municipality). Third International Conference on Challenges and New Solutions in Industrial Engineering, Management and Accounting. (In Persian).
- Teimouri, H., Safari, A., Jahanbazi goujani, A., & Babaahmadi Milani, Z. (2021). The Impact of Spirituality in the Workplace on Organization Identity with the Mediating Role of Organizational Health and Deviant Behavior. *Journal of Applied Sociology*, 32(2), 29-48. doi: 10.22108/jas.2020.120847.1850. (In Persian).
- vaezi, R. , hoseynpoor, D. , & ranjbar kaboutarkhani, M. (2016). The Effect of Organizational Justice in Appearing Deviance Behavior Based on the Mediating Role of Perception of Organizational Justice.. *Organizational Behaviour Studies Quarterly*, 5(3), 85-112. (In Persian).
- Yildiz, Bora & Alphan, Lutfihak (2015). A theoretical model on the proposed predictors of destructive deviant workplace behaviors and the mediator role of alienation. *Social and Behavioral Sciences*, 210, 330-338.
- Yousefi.Kh. (2019). The relationship between educational leadership supervision principles and enhancing job satisfaction and preventing burnout among elementary school teachers in Ajab Shir city. Master's thesis in public administration, University of Tabriz. (In Persian).